

novej kuharici; mislite si veselje, ko sta se zopet ta dva videla. Radovedni smo farani, od koga bodejo novi cerk. ključarji vpeljani, mogoče od obeh farških kuharic, ker že ima dekanova kuharica tako močno razburjene duhove pomiriti. Novo izvoljeni cerk. ključarji, so bili največji ljubljenci provizorja Gomilška, in največji nasprotniki sedanjega župnika; bomo videli kako bode ta družba delovala za cerkvene koristi. Dne 10. XI. je iz prižnice obdeloval tudi slabe časopise, pa se ni izrazil katere, mogoče je mislil na „Gospodarja“, in „Dom“, ter „Smir“. Opazovali bomo njegovo delovanje še nadalje, ter vam poročali več prihodnjih. Opazovalec.

Dobje pri Planini. Vurkelc vpraša v lažnjivem Gospodarja, kaj to pomeni, če pravi Darniač, kdor ima Pulkota rad naj podpiše. Mi pa vprašamo Vurkelca, kaj pa to pomeni, če Malika reče: „Kdor našega gosp. dušnega pastirja razžali, tisti mene razžali.“ Kaj pa to pomeni, če vedo ljudje povedati, da je župnik z njo ponoči španciral in zlate zvezde prešteval. Kaj pa to pomeni, če da Vurkelc tistega siromaka, ki mu je vso bero na hrbtu skupaj znosil, s palicami premlatiti in z vodo politi. In ko je na Škapulirsko ta siromak se pritoževal zunaj, da je lačen, med tem ko so se farji v župnišču mastili in zalivali z vinom, pa mu župnik ni dal še koščeka kruha, ampak štirikrat ga je z vso močjo za uho vsekali. Kaj le neki to pomeni, lakomni Vurkelc? Kaj pa to pomeni, če skuša Vurkelc vero s plehasim škropilnikom v glavo zabijati. Vera ni v glavi, vera mora biti v srcu. Taka vera, iz katere pa rastejo na glavi bunke, pa ni krščanska. Kaj pa to pomeni, če odstavite deklino, ki je bila prednica Marijine družbe samo zato, ker njen oče ni hotel na smrtni postelji svojega premoženja v Vašo spodaj razparano mavho vreči. — Šola vam ni prvo, to vemo; pa ko bi za ta denar bili postavili farške svinjake, pa bi vam bilo prav. Pa za občinski odbor pridno agitirate; zato ste pa tako dolgo odlagali z novo volitvo, da ste dobili v adventnem času ljudi v spovednico, da jih bodejte plahtali in farbali na črno. Ali pa se je morebiti prijel županski stolec Tomaž na hlače, da se ga ne more znebiti? Če ljudje nečajo sprevideti, da je bil Vurkelc pri občinskem odboru le na veliko škodo občini, da je iz ljudi izprešal lepe tisočake, potem jim ni pomagati. Če še imajo kak krajcar, pa naj le apet Vurkelca in njegove podrepnike volijo, potem jim bo kmalu bolj lahko. Stara resnica je, da imajo ljudje zmiraj tak odbor kakor si ga zaslužijo. Svojo posojilnico bi že rad župnik hvalil. Siroti! Mi pa povemo, da je župnik spet grdo lagal. Zakaj pa ni povedal koliko so že ljudem izposodili? Bomo pa mi povedali. Eden sam je vzel iz farške posojilnice denar, pa ga že toliko griva, kolikor ima las na glavi. Pravi, da mu je Vurkelc od 100 gl. odtegnil 12 gold. na pol leta. Že to je krivica, če se obresti naprej odtegujejo. Župnik torej nima posojilnico ampak odiralnico. Katerega koža srbi, pa jo naj v farof nese. Resnicoljubni Dobjani.

Gospodinska šola v Ptuj.

Na naš oklic glede ustanovitve kuharske in gospodinske šole v Ptuj smo dobili že razna naznanila. Omenimo, da se vršijo ti tečaji v prvi vrsti za kmetske in krčmarske hčerke, ki so nad 16 let stare. Namen šole je, izobraziti dekleta v najvažnejšem gospodinskem delu, to je v prvi vrsti v kuhanju, pranju, šivanju, pospravljanju itd.

Šola se odpre dne 1. januarja l. 1908. Občina mesta Ptuj je okrajnemu zastopu pripustila prostore na starem rotovžu, kjer se bode napravilo spalno sobo in gospodinske prostore.

Vodstvo te gospodinske šole je prevzela gospodična Johana Heršič, sestra pokojnega ptujskega prošta Heršiča. Poleg tega bodeta dajali poduk 1 kuharica in 1 šivilja.

Učni načrt je sledeči: Ob 6. uri zjutraj ostanejo dekleta, si kuhajo zajutrak in pospravijo sobe. Potem grejo 1 do 2 ure ali v cerkev ali pa na sprehod in to skupno pod nadzorstvom. Ko pridejo nazaj, prične kuhanje kosila; vse pripravljene jedi porabijo dekleta same; kar bodejo skuhale, bodejo tudi jedle. Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v

šivanju. Obenem se bode podučevalo gladenje (peglanje in pranje. Na večer bodejo zopet vse gojenke večerjo pripravile. Poleti bode tudi vrtnarski poduk.

Kdor želi, da bi njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike. Pogoji za sprejem so sledeči: Na mesec treba plačati 10 gold. in sicer 5 kron takoj, 15 kron pa pri vstopu. Katera je res pravezna, da bi zamogla to plačati, tej se bode pristojbina znižala. Poleg tega je treba, da prinese vsako deklo nekaj žmavca, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutnine seboj. Vae druge potrebitine kakor postlje, kuhinjsko orodje, matrace itd, so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to prepotrebno šolo poslati, naj to nemudoma naznani. Pridna dekleta bodejo v enem mesecu tečaj izgotovila. Naznanila sprejemajo: G. Jos. Ornič, župan v Ptuj (v pekariji), uredništvo „Štajerca“, pisarna okrajnega zastopa.

Ponavljamo še enkrat: Pošiljajte svoje hčerke v to šolo!

Novice.

Naš kmetski koledar v 2. natisu se pridno razposilja. Kdor še ni naročen, naj to stori, čimprej je mogoče. Koledar košta 60 vinarjev, s poštnino pa 70 vinarjev. Kdor kupi le 1 komad, naj denar raje naprej pošlje, kajti pošto povzete je zelo drago. Kdor proda 10 koledarjev, dobi 1 zastonj. — Prosimo tiste, ki so se že pred meseci ali tedni naročili, ki pa so koledar že na drug način dobili, da nam to naznanijo. Kajti drugače se koledar odpošlje in poštnina je ven vržena. — Nasprotniki se babajo z svojim „kmetskim“ kalendrom, ki so ga izdali celjski dohtarji. Hočejo nam s tem škodovati. Pa se le motijo! Prva naklada našega kmetskega koledarja je bila že naprej razprodana in tudi druga gre hitro. Somišljeniki! V vsaki napredni hiši mora biti nas kmetski koledar!

Iz Spodnje-Stajerskega.

„Narodne štacune“ v Ptuj porabijo vsa sredstva, da bi privlekli nevedno ljudstvo k sebi in razprodali najslabše blago po najnižji ceni. Semtertja porabijo ti čudni „narodnjaki“ tudi nepravilna, nelepa in nepostavna sredstva. Dva slučaja smo izvedeli, ki označijo izbornost na našo trditve. Prvi slučaj se tiče neke poštene gospodinje iz Dornave, in ga nam je sama pripovedovala. Kmetica je šla pred par dnevi mimo trgovine Mahorič in Šeligo. Takoj se jo pokliče, češ da naj gre notri in da bode pošteno ter ceno kupila. Kmetica gre res notri in si izbere štrikani tihele, plača pošteno ter odide domu. Ko pride domu in pogleda blago, opazi vsa začudena, da se ji je zavilo čisto drugi, manj vredni robec, nego ga je kupila. Zato je šla drugi dan zopet v mesto in zahtevala pravi tihele. Ali naletela je na toliko grobosti, kakor še nikdar v življenju. Prodajalec jo je opsoval, češ da nima žena vere itd. Tako se je delalo s pošteno gospodinjjo, kakor da bi bila dekla prvaških prodajalcev. Kmetica se k sreči teh narodnjaških provk ni vstrašila, temveč je odločno zahtevala plačano blago ter zapretila, da gre drugače po policaja. Tega se je prodajalec vstrašil. Tako je dobila žena svoje pravo blago. Tako se dela z ljudstvom in taki manevri naj bi vrgli ljudstvu pesek v oči. — Zdaj k drugemu slučaju, ki se tiče narodnjaške trgovine s papirjem Petersič v Ptuj. Te dni si je moral vsak gostilničar in trgovec z vinom kupiti novo vinsko postavo, da jo razobeši v svojem lokal. Ob tej priliki je hodil mladenič po gostilnah in raznašal to postavo po izredno visoki ceni. Dejal je celo, da je poslan od okrajnega zastopstva in tako mu je šel marsikdo na lim. Torej — kolportaza in poleg tega laž! P tej poti hodijo prvaški trgovci. In potem se čudijo, da jim ljudstvo vedno manj veruje ter da gre raje v poštene štacune, ki ne delajo z ameriško reklamo in lažmi, temveč solidno ter dobro!

Proti krivičnim razdelitvi podpor po umjih prizadetim posestnikom so zborovali preteklo nedeljo dopoldne ob 10. uri v gostilni g. A. Ogrizek v Rogški Slatini. Na shod je prišlo čez 300 oseb, posestnikov in posestnic, ki so prav opravičeno protestirali proti nepravilni razdelitvi

podpor, katere je izposloval vrli napredni poslanec Markhl. Klerikalni hujskači sicer lažejo, da je to delo kaplana Korošca. Ali lahko je dokazati, da Korošec ni niti ušivega vinarja pridobil. Slatinska občina je bila prva, katere je poročala poslancu g. Markhlu o grozoviti toči in ta poslanec je prišel tudi takoj po poročilu, da si ogleda prizadete kraje. Peljal je se potem na Dunaj in potrkal na ministrske duri ter zahteval podporo za rogaški okraj. Korošec pa, ki je izvoljen v tem okraju, je menda za petjo spal. Izposlovalo se je res nekaj podpore, žalibog, da je bila nepravilno razdeljena. Ako bi bile podpore po resničnih razmerah pravilno razdeljene, bi pač marsikatera mati lahko svojim otročičem čevlje kupila, ko teče deca zdaj v hladnem jutra z raztrganim obutalom v šolo. Razdelitev denarja je bila v tem okraju otroča in osebna do skrajnosti. V slatinski okolici je župan neki g. Kužnar, strastni pristaša kmetskega pisarja Vinkota Žurmana. Njega zadene krivda zaradi nepravilne razdelitve podpor, kajti streljal je kozle, da se je kar kadilo. G. majorja v pokoju Pušnika je vpisal 70 K podpore, pri katerih je gosp. major sploh gor plačal. Ko je izvedel, da dobi podporo, bil je zelo ožaljen in je začel v bogim denarje deliti. Ko pa je dobil od glavarstva izkaznico, gleda in gleda in vidi, da se je šlo za posestnika Franceta Pašnik in ne za majorja. O kozli, ki jih straljate Žurmanovci! Omenimo naj tudi g. Smole v Trziču tik sv. Križa, ki je hudi nasprotnik našega lista. Ta je mislil: moram gledati, da sem prvi na listku! In zapisal si je 80 kronic, na druge vboje je pa čisto pozabil, posebno na tiste, ki se mu zdejo preveč napredni, pa čeprav so desetkrat potrebnejši nego on. Res, čudni so nekateri očetje na občinskih stolah, čudni in — sebični. Vsed takega postopanja se je ljudstvo zbralo na shodu. Sklicatelj shoda je bil g. Vidgaj, ki je povabil vrliga našega g. Drogeniga, kmeta iz Kačjegadola. Le-ta je v eno in pol ure trajajočem govoru označil vse krivice, ki so se godile pri razdelitvi podpor. Raztolmačil je potem ljudstvu potrebo državne zavarovalne proti ujam. Govor je bil temeljit in pameten. Ob 3/4 12. uri je zaključil posestnik Ogrizek shod in ljudstvo se je v miru razšlo. Shod je bil velepomemben in gre sklicateljem vsa hvala. Ljudstvo pa izprevida z vsakim dnevom bolj, kaj mu „pomagajo“ črni pristaši kaplana Korošca ter oni pisarja Žurmana. Zato — proč z njimi!

Štrajk na učiteljsku v Mariboru traja nadalje. Zdaj se hoče dijake z brezobzirno silo upogniti. Mesto da bi se klerikalnega učitelja Majcena z mokro cunjjo tja nagnalo, kamor spada, hoče se raje bodočnost cele vrste dijakov pokvariti. To je pač škandal, ki vpije v nebo! Dokazano je, da je Majcen nezmožen učitelj, da ima grdo obnašanje, da ima znanstvene pojme kakor kaj ribniški rešetar, da je surov kakor vsakdanji gosti mestnih žganjaren, — in vendar se ga noče odsloviti, temveč se raje uniči bodočnost cele vrste počtenih in pridnih študentov. Dijake, ki se ne pustijo zatirati od nezmožnega človeka, so kaznovali na ta način, da so jim odtegnili vse podpore in štipendije, in da se jim pokvari spričevala. In potem se je 4. letnik zavoda z aklu čil. Tako se dela v 20. stoletju. Klerikalstvo napravlja vedno očitneje svoj naskok na šolo. Zato združujmo svoje moči! Glede mariborskega šolskega štrajka pa se bode še na drugem mestu govorilo.

V Hajdini se godijo v zadnjem času prav čudne stvari. Občinsko gospodarstvo postaja vedno bolj slabo. Stari, imenitni župan se je moral oči Graharju in njegovemu pomagaču Stolzu umakniti. In ta dva gospodarita zdaj po svoji glavi ter po klerikalnem vzorcu. Kdor bi v mestu vrček vina spil, ta po mnenju teh možakarjev ni „kristijan“, kajti vsak hajdinski kristijan ima sveto dolžnost, da zapije ves svoj denar pri Graharju. Ako prosi kdo za novo koncesijo, potem jo gotovo ne dobi; kajti Grahar ne trpi konkurence in edini cilj mu je, da bi se zbirali vsi denarji v njegovem obširnem žepu. Na Martinovo nedeljo so prišli vsi prijatelji Graharjevi skupaj in praznovali slavnost tako temeljito, da so bili vsi krvavi. Cela „kmetska zveza“ se je pretepevala, da so kar iskre letele in da so morali enega celo v bolnišnico odpeljati. Tega ne vidijo prvaški listi; to ne moti mir, kaj? Zdaj

Naš koledar obsega 112 velikih strani. Vsebinska je izborna.